

motionens ansats – att rasism inte är acceptabelt och skall motarbetas – men anser att motionen hamnar fel i sina lösningsförslag.

Äldreförvaltningen pekar i sitt tjänsteutlåtande på det faktum att en rad olika värdegrundsdokument redan ligger till grund för att bedriva ett arbete mot rasism och diskriminering. Mot den bakgrunden är det oklart vad motionen skulle bidra med i arbetet mot rasism, utöver det faktum att tid och resurser spenderas på projektet.

§ 10. Revisorernas Årsrapport för Äldrenämnden 2020

Dnr 2021/180

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till revisionskontoret.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-05-17.

Årsrapporten redovisar det samlade resultatet av revisionskontorets granskning av äldrenämndens verksamhet och ekonomi avseende 2020.

Revisionskontoret har funnit att äldrenämnden i allt väsentligt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen har i huvudsak varit tillräcklig och räkenskaperna rättvisande i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed. Förvaltningen arbetar löpande med att följa lämnade rekommendationer och att förbättra de utvecklingsområden som framkommit i samband med revisionsrapporterna.

Vad gäller uppföljningen av tidigare års granskningar anser revisionskontoret bland annat återstår att genomföra är implementeringen av dataskyddsförordningen och ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Äldreförvaltningen arbetar för att under 2021 genomföra revisionskontorets rekommendationer.

Förslag till beslut

Ordförande Erik Slottnér (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltnings förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Revisorerna bedömer sammantaget att äldrenämnden i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande vis. Bedömningen grundar sig på om det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål för verksamheten samt om lagstiftning och andra föreskrifter efterlevs. Samtidigt konstateras att pandemin har haft påverkan på verksamhet och måluppfyllelse, vilket bland annat inneburit att flera uppdrag, inspektioner, kvalitets-observationer, projekt och utbildningar inte har varit möjliga för nämnden att genomföra.

Vi i Vänsterpartiet är däremot långt ifrån nöjda med förutsättningarna för dagens äldreomsorg. De extraordinära påfrestningarna i verksamheterna under pandemin har avslöjat ända brister som nu kräver omedelbara, omfattande och resurskrävande åtgärder. Tillgängliga medel, såväl dagens budgetöverskott som statliga tilldelade pengar bör användas till långsiktig planering för äldreomsorgen. I vår och lagrummens mening innebär det, efter var och ens behov, goda och trygga levnadsförhållanden, attraktiv arbetsmiljö med fortgående kompetensutveckling för personal och chefer. Samt en säkrad tillgång på bostäder för äldres önskemål och behov.

Vi anser att äldrenämnden ska verka för avveckling av vinster inom äldreomsorgsverksamheter genom att, inom hemtjänsten öka andel kommunala hemtjänstutförare med upptagningsområde enligt närhetsprincipen (vilken även ska gälla vid ickeval) och inom vård- och omsorgsboenden. Öka andelen avför stadens huvudmannaskap till att börja med till minst 60 %. Vi vill även tillsätta en utredning ska undersöka förutsättningarna för ersättning inom hemtjänsten enligt tillitsprincip.

För att kunna bedöma äldres uppfattningar om omsorgen måste resurser lokalt läggas på att öka svarsfrekvens på Socialstyrelsens brukarundersökning. Vidare anser vi att Biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljningar på individnivå ska presenteras avidentifierade för äldrenämnden för att

möjliggöra bedömning av kvaliteten på omsorgen Enligt nya förslaget till SOL ska äldreomsorgen drivas enligt vetenskap och beprövad erfarenhet, varför resurser måste avsättas så att sjuksköterskor på vård och omsorgsboenden arbetar enligt de kvalitetsregister inom äldreomsorg som accepterats av staden. Av äldrenämnden eller stadsdelsnämnder beslutade utbildningar och omsorgsprojekt måste följas upp och redovisas för verksamheterna och för äldrenämnden för utvärderingar och bedömning av verksamhetsnyttan.

Vi anser vidare för att kunna rekrytera och behålla personal måste stora förbättringar ske inom arbetsmiljöområdet. Arbetet med de äldre ska kunna ske utan tidspress, och inom hemtjänsten med ramtid, med utrymme för icke planerade behov och inkluderande tid för förflyttningar mellan boenden. Vidare ska antalet personer i hemtjänsten som besöker den boende under 14 dagar ska sänkas till högst åtta, jämfört med nuvarande mål på tio personer.

Satsningar måste göras på rekrytering av personal för verkligen uppnå fasta anställningar med kollektivavtal som norm. Planeringen av framtida personalbehov ska, förutom befolkningsprognoser och personalavgångar, bygga på uppsatta mål/nyckeltal för en optimal verksamhet och prognoser för när dessa kan förväntas vara uppfyllda. Kravställda nyckeltal ska därför gälla för antal medarbetare per omsorgschef inom hemtjänsten, för antal sjuksköterskor/undersköterskor per boende på vård- och omsorgsboende beroende på storlek och inriktning av, demens respektive somatiskt. Vidare vill vi att det ska planeras för successiv ökning av andelen undersköterskor i förhållande till vårdbiträden inom såväl hemtjänsten som på vård- och omsorgsboenden.

För chefer inom verksamheterna ska det skapas stöd och förutsättningar för att kunna tillämpa ett närvarande och delaktigt ledarskap. Till detta vill vi även fastställa maximalt antal för ärenden per biståndsbedömare. År 2015 togs enligt årsrapporten fram en handlingsplan för att öka likställigheten och förbättra biståndshandläggarnas arbetssituation, som präglas av tidspress, hög arbetsbelastning otillräckligt inflytande och resurser i förhållande till de krav som ställs. Stadsdelsnämnderna ansvarar för att följa upp att målet nås avseende förbättrad arbetssituation och minskad personallörlighet. Vi anser att det av årsrapporten ska framgå

vilka arbetsförbättringar och vilken personalrörlighet som är uppsatta för att nå målet.

Medarbetare inom omsorgen ska kunna känna sig trygga och uppskattade i sin yrkesroll genom möjlighet till kravställd utbildning och ständigt pågående kompetensutveckling. Såväl kompetensutveckling som språkförbättringsaktiviteter ska ske på, av arbetsgivaren betald tid, även efter Äldrelyftets utgång. Nyanställning av vårdbiträden och undersköterskor ska ske enbart enligt uppställda krav. Plan ska upprättas för behovet av specialistutbildningar inom geriatrik och demens.

Läkarbemanningen på vård- och omsorgsboende ska inte delegeras till privata bolag. Enligt utredningen God och Nära vård ska alla patienter ha tillgång till en fast läkarkontakt inom primärvården. Förhandlingar bör ske med regionen om ökade läkarresurser med krav läkarens tillgänglighet och formerna för läkarens deltagande i vården. Dessa förhandlingar med regionen kräver läkarkompetens och vi stöder att förvaltningen utlyst en strategiläkartjänst. Andra uppgifter för strategiläkaren borde vara att delta i förhandlingar om vilken vårdnivå som är optimal på boendena samt samarbeta med MASar för medicinsk kvalitetsutveckling och förbättringar av kvalitetsuppföljningar av vården inom äldreomsorgen.

Enligt Äldrestiftelsens utredning från 2017 (Bostäder anpassade för äldre 2017:4) var trygghetsboende med aktivitetscenter, god fysisk tillgänglighet och centralt läge, nära till kommunikationer, affärer, vårdcentral av störst betydelse för att vilja bo där och för att kunna fortsätta bestämma över sitt liv. Avsaknaden av hälso- och sjukvårdspersonal i trygghetsboenden innebar dock att vissa ansåg att servicehus var ett bättre alternativ. Enligt Årsrapporten 2020 har antalet servicehuslägenheter har minskat med cirka 140 lägenheter jämfört med föregående år och till följd av de senaste årens minskade efterfrågan med tomma platser i servicehus har avveckling eller omstruktureringar till seniorbostäder genomförts. Samtidigt framgår i årsrapporten att under år 2020 fattades 381 beslut om servicehus varav cirka hälften var avslag, Vi efterlyser en analys av orsakerna till den påstådda minskade efterfrågan av servicehus och på vilka grunder omkring 190 ansökningar avsågs. Är anledningen boendenas kvalitet och attraktivitet eller är kostnaderna för höga för många i målgruppen? Vi tolkar det som en dold önskan att det inte ska finnas andra boendeformer mellan seniorboende eller

eget boende (med maximalt antal hemtjänsttimmar) och vård och omsorgsboende i den nuvarande majoritetens planering? Var finns t.ex. alternativen för de som lever i fysisk och psykisk isolering? Vi anser att den påvisade diskrepansen mellan ansökningar och avslag till servicehus och utvecklingen mot i genomsnitt 78 timmars hemtjänst innan inflytt till vård- och omsorgsboende inte är acceptabel. Vi anser även att den utredning, som enligt verksamhetsplanen 2021 ska ske angående finansieringsmöjligheterna för modernt mellanboende och vilka ekonomiska effekter det kan ge, bör utvidgas till att omfatta en helhetsanalys av boendeformer utifrån de äldres perspektiv.

§ 11. Revidering av förfrågningsunderlag/kontraktsvillkor för upphandling av privata utförare till stadens valfrietssystem för hemtjänsten

Dnr 2021/182

Äldrenämndens beslut

1. Förfrågningsunderlag/kontraktsvillkor för upphandling av privata utförare till stadens valfrietssystem för hemtjänst godkänns.
2. Äldrenämnden överlämnar förfrågningsunderlag/kontraktsvillkor för upphandling av privata utförare i stadens valfrietssystem till kommunstyrelsen för vidare beslut i kommunfullmäktige.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2021-05-31

Äldrenämnden ansvarar för att upphandla och förvalta avtal för privata utförare av hemtjänst. Upphandlingen görs utifrån Lag (2008:962) om valfrietssystem. I budget för år 2021 med inriktning 2022 och 2023 har äldrenämnden i uppdrag att revidera förfrågningsunderlag/kontraktsvillkor med utgångspunkt från lärdomarna av pandemin.

Förslag till beslut

Ordförande Erik Slottnér (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.